

ВОДОГОСПОДАРНИК ПОЛТАВЩИНИ

№ 2(9) / 2010

Газета Полтавської обласної організації Товариства меліораторів та водогосподарників України

День працівників водного господарства

Напередодні Дня працівників водного господарства, 3 червня, у облуправлінні «Полтававодгосп» відбулися урочисті збори. Професійне свято працівників водного господарства відзначається в Україні згідно з Указом Президента № 226/2003 від 18 березня 2003 року у першу неділю червня.

В урочистостях взяли участь заступник голови обласної державної адміністрації Замикла В.В., начальник управління експлуатації водогосподарських систем Держводгоспу України Шеремета В.Р.

Відкрив урочисте засідання з вітальним словом і доповіддю начальник Полтавського обласного виробничого управління водному господарству «Полтававодгосп» Володимир Фомищов.

За значний особистий внесок у розвиток водогосподарсько-меліоративного комплексу України, багаторічну сумлінну працю та з нагоди Дня працівників водного господарства були нагороджені:

Почесною грамотою Кабінету Міністрів – **Каленкович М.І.** (водій бурової установки);

Почесними грамотами Держводгоспу – **Лучко Є.І.** (провідний інженер з підготовки кадрів облводгоспу), **Спичак П.І.** (начальник відділу механізації, енергозбереження та охорони праці облводгоспу);

Грамотами Держводгоспу – **Солонинко І.І.** (провідний землевпорядник облуправління);

Оголошено Подяку Держводгоспу – **Вокв Г.П.** (секретарю-друкарці Хорольського МУВГ);

Почесною грамотою облводгоспу – **Василенко Л.П.** (начальника відділу економіки облводгоспу), **Левчун Т.Б.** (інженера з використання водних ресурсів II категорії облводгоспу), **Медяник Т.С.** (провідного інженера-проектувальника відділу комплексного проектування облводгоспу), **Кичатого І.В.** (слюсаря-ремонтника центральної бази Кременчуцького МУВГ), **Скляра С.І.** (токаря 5 розряду Новосанжарського МУВГ), **Бондаренко К.Ф.** (заступника головного бухгалтера Хорольського МУВГ).

ПІДСУМКИ РОБОТИ ПОЛТАВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ВИРОБНИЧОГО УПРАВЛІННЯ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА У I ПІВРІЧЧІ 2010 РОКУ

Протягом I півріччя 2010 року, Полтавське обласне виробниче управління водного господарства, виходячи з положень програми Президента України «Україна для людей» та програмних засад діяльності Коаліції депутатських фракцій «Стабільність і реформи» у Верховній Раді України шостою сесією, спрямовувало роботу водогосподарського комплексу області на забезпечення потреб населення і галузей економіки України у водних ресурсах та їх раціональне використання, забезпечення працездатності водогосподарських і меліоративних систем, безпечного пропуску повені та паводків, збереження і ремонт основних фондів, а також вирішення проблемних питань соціально-економічного розвитку за пріоритетами діяльності на 2010 рік.

Облводгосп, в 2010 році, є розпорядником коштів і відповідальним виконавцем чотирьох бюджетних програм, спрямованих на забезпечення потреб населення і галузей національної економіки у водних ресурсах, на експлуатацію державного водогосподарського комплексу, здійснення заходів із запобігання шкідливої дії вод і ліквідації її наслідків, включаючи протипаводковий захист сільських населених пунктів і земель та заходи щодо запобігання можливого затоплення територій внаслідок льодоходу та повені.

Фінансування організацій Полтавського ОВГ протягом 6-ти місяців 2010 р. здійснювалося з державного бюджету згідно затверджених тимчасових кошторисів на I і II квартали. Протягом I півріччя кошти надходили лише за бюджетною програмою 5001050 «Експлуатація державного водогосподарського комплек-

су» та, для своєчасного вжиття заходів щодо захисту населених пунктів, господарських об'єктів та сільськогосподарських угідь від шкідливої дії вод під час пропуску льодоходу та повені, з резервного фонду державного бюджету відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.02.2010 №246-р за КПКВ 5001700 «Про здійснення заходів щодо запобігання можливого затоплення територій внаслідок льодоходу та повені».

Для виконання завдань, спрямованих на досягнення мети, визначеної паспортом бюджетної програми «Експлуатація державного водогосподарського комплексу» було отримано 4171740 грн., що склало 99,4% кошторисних призначень цього періоду, при цьому видатки на заробітну плату, інші соціальні видатки та енергоносії профінансовані в повному обсязі. Відсутність затвердженого «постійного» кошторису пояснює незначний обсяг поточних видатків, що забезпечують функціонування організації. Організації та структурні підрозділи Полтавського облводгоспу забезпечили в цілому стабільну роботу систем і об'єктів водогосподарського комплексу області, раціональне та економічне використання наявних ресурсів. В рамках виконання результативних показників, передбачених паспортом бюджетної програми впродовж першого півріччя 2010 року виконані заходи щодо водовідведення та регулювання водоповітряного режиму на площі 17,1 тис. га, проведено моніторинг гідрогеолога – меліоративного стану сільськогосподарських угідь на площі 25,3 тис. га.

Враховуючи дефіцит коштів загального фонду державного бюджету на експлуатацію державного водогоспо-

дарського комплексу, утримання меліоративних фондів, особлива увага приділялась нарощуванню обсягів власних надходжень бюджетних установ. Зокрема, наказом Держводгоспу України від 07.05.2010 № 79, з урахуванням доведених Урядом завдань, вказівкою облводгоспу від 14.05.2010 р. № 01-5/863 було визначено обсяги планових надходжень водогосподарських організацій області від надання платних послуг. Обсяг нарахованих доходів спеціального фонду за 6 місяців в цілому по облводгоспу склав 656 938 грн., на рахунки спеціального фонду організацій надійшло коштів в сумі 687 089 грн., що становить 16,5% від бюджетного фінансування, 25% яких (171 851 грн.) використано на фінансування витрат загального фонду бюджету. В долі власних надходжень організації облводгоспу, нарахування від платних послуг склали 584555 грн., це 89% всіх власних надходжень, в минулому році за цей період - 52,6%. При загальному позитивній тенденції отримання доходів від надання платних послуг кожним окремо взятим міжрайонним управлінням водного господарства облводгоспу, в порівнянні з I півріччям 2009 року, завдання, доведене організаціям на I півріччя, ні однією із організацій не виконано.

Завдяки використанню залишків матеріалів минулих років, власних надходжень організації виконано ремонтні роботи на суму 38,4 тис. грн., з них за рахунок коштів спеціального фонду 34,2 тис. грн. або 89%. Капітальний ремонт основних фондів не проводився.

За звітний період середньооблікова чисельність штатних працівників Полтавського облводгоспу – 418 чоловік, з

них 383 утримується за рахунок загального фонду і 35 за рахунок спеціального. Питома вага працівників, зайнятих на спеціальному фонді у загальній чисельності склала 8,4%. Питома вага фонду оплати праці за спеціальним фондом у ФОП всього за 6 місяців 2010 року складає 10,3%.

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2010 рік», в організаціях Полтавського облводгоспу з 1 січня та 1 квітня 2010 року забезпечено рівень мінімальної заробітної плати в розмірі прожиткового мінімуму – 869 грн. та 884 грн. відповідно. Також підвищено посадовий оклад (тарифну ставку) працівника першого розряду з 545 грн. до з 1 січня – 555 грн., з 1 квітня – 567 грн. Нові розміри посадових окладів забезпечено обсягами бюджетних призначень на оплату праці, передбачених в установленому порядку в кошторисі на 2010 рік. В червні місяці в організаціях облводгоспу забезпечено проведення перерахунку заробітної плати працівників за січень-травень за здійснено виплату донарахованих сум.

Обсяги асигнувань на оплату праці загального та спеціального фондів бюджету забезпечили у I півріччі 2010 року середньомісячну заробітну плату працівників у розмірі 1287 гривень. Спостерігається ріст заробітної плати, в порівнянні з I півріччям 2009 року, 9,2%. В структурі заробітної плати основна заробітна плата (посадові оклади тарифна ставка) складає 68,7%. За звітний період зайнятість працівників облводгоспу становила 96,8%, плинність кадрів склала 6,5%.

Продовження на 3 сторінці.

ОБМІН ДОСВІДОМ, навчання в системі Держводгоспу України

Річка Тиса біля міста Тячів

Відповідно до плану заходів Держводгоспу України на 2010 рік, в кінці червня відбулися візні наради-семінари спеціалістів водогосподарських організацій всіх областей.

Для вирішення виробничих питань та з метою науково-технічного забезпечення раціонального використання водних ресурсів, експлуатаційної надійності водогосподарських об'єктів, ефективного використання фінансових і матеріально-технічних ресурсів, обміну досвідом щодо енергозбереження та визначення пріоритетних напрямків роботи 16 – 17 червня у с. Велика Скельова Світловодського району Кіровоградської області було проведено нараду-семінар головних інженерів облводгоспів, басейнових управлінь, управлінь каналів та заступників керівників з питань експлуатації під головуванням начальника Упрексплуатації Шеремети В.Р. Багато цікавого учасники побачили у Кіровоградській області, зокрема, в управлінні каналу Дніпро-Інгулець та почули від начальника облводгоспу Ю.Г. Топузова, головного інженера Бойка О.Т., начальника управління каналу Бурлаки В.П. та головного інженера Цюплящука М.Г.

Унікальний комплекс гідротехнічних споруд каналу введено в дію у 1988 році із головною насосною станцією, розташованою на березі Кременчуцького водосховища. Висота підйому води – 45 м- сталним напірним трубопроводом $D = 1600$ мм в шість ниток до водовипускної споруди. Далі – до р. Інгулець в Миколаївській області 150 км каналу трапецієвидним бетонованим перетином із шириною по дну 8,0 м, двома гідротехнічними тунелями (2,3 км), транзитним водосховищем площею 27,5 га, другою насосною станцією, швидкоплином (5,0 км, $V = 5$ м/с) та 7 x 1,5 м перепадами. Весь комплекс споруд працює і утримується в хорошому стані.

Головне в системі – люди, 155 чоловік інженерно-технічних працівників, механізаторів, інших працівників-професіоналів, що роботою електротехнічної лабораторії, машино-тракторного парку, ремонтно-будівельного цеху, експлуатаційної дільниці та ін. в минулому році надали платних послуг на суму понад 9 млн. грн. На поточний рік, програма якого вже виконується, укладено

5 договорів на 60 млн.куб.м водоподачі.

Доглянуті споруди, охайні об'єкти, механізми, чисті подвір'я та виробничі приміщення, - завдяки достатнім обсягам спеціального фонду кошторису, над постійним наповненням якого необхідно працювати міжрайонним управлінням

господарського будівництва та проектних робіт Держводгоспу Тертичного С.Г. Про діяльність Львівського облводгоспу щодо вирішення галузевих проблем та основні принципи при проектуванні меліоративних та водогосподарських об'єктів в умовах західного регіону

налення роботи з питань охорони праці» - під такою назвою відбулася семінар-нарада 23 – 24 червня на базі Черкаського облводгоспу. В роботі семінару, який очолював завідувач сектору охорони праці, пожежної і дорожньої безпеки Держводгоспу В.О. Мельников, взяли участь керівники служб охорони праці водогосподарських організацій, посадові особи управління Держгірпромнагляду по Черкаській області та Черкаського управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Для покращення умов праці і попередження випадків травматизму на водних об'єктах Комітетом відпрацьовується Галузева програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища в системі Держводгоспу на 2008 – 2012 роки.

Дякуючи організаційним заходам Комітету, господарям в областях, де проходили наради, всі семінари було проведено на високому професійному та організаційно-культурному рівні. Такий системний підхід, відповідальне відношення до впровадження передового досвіду у проектування, будівництво і ефективну експлуатацію водогосподарських об'єктів існує далеко не у всіх галузях.

В. Кириленко,
головний інженер
облупраління «Полтававодгосп»

Президія семінару на Черкащині

водного господарства в Полтавській області. Такий висновок зробили присутні на нараді-семінарі члени Полтавської делегації з Кременчука та Хоролу.

Підведення підсумків роботи проектних організацій водогосподарської галузі, а також ознайомлення із сучасними новітніми технологіями, які зараз застосовуються при проектуванні об'єктів протипаводкового захисту на гірських річках, було проведено 17 – 18 червня у м. Львові. Народа пройшла під головуванням начальника відділу водо-

України доповіли начальник облводгоспу В.С. Козак та директор інституту «Львіввідводгосп» А.І. Якушев.

Керівники проектних організацій із Одеси, Києва, Рівного, Тернополя, Ужгорода, Дніпропетровська ділилися досвідом і особливостями при проектуванні і будівництві об'єктів протипаводкового захисту в своїх регіонах. На жаль, представника відділу комплексного проектування Полтавського облводгоспу на цій нараді знову не було.

«Впровадження досвіду та удоско-

Учасники наради біля каналу Дніпро-Інгулець

ЕКСКАРСІЯ В ЛАБОРАТОРІЮ

За ініціативи доцента кафедри хімії та методики викладання хімії Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка Джурки Григорія Федоровича в кінці травня цього року студенти четвертого курсу природничого факультету вкотре відвідали лабораторію моніторингу вод та ґрунтів Полтавського регіонального управління водних ресурсів. Мета – практичне ознайомлення з професією «хіміка».

Екскурсія для нас відкрила нові грані практичного хімічного експерименту та значення його досліджень і висновків для збереження навколишнього природного середовища, зокрема, водних ресурсів Полтавщини. Співробітники лабораторії займаються ретельним поточним контролем за станом та рівнем забруднення поверхневих, підземних, зрошувальних та зворотних вод.

Працівники лабораторії Полтавського РУВР особливо переймаються якістю питної води, вмістом у ній нітратів, тощо. Прилади для вимірювань належним чином сертифіковано, на всі методики із переліку надання послуг по проведенню аналізів отримано відповідні ліцензії.

Завідувачем лабораторії Підберезною О.М. була проведена ґрунтова та змістовна екскурсія по виробничим приміщенням лабораторії. Продемонстровано, як проводяться вимірювання різними методами (титрування та фотоколориметрії). Об'єктами вимірювань, що виконує лабораторія відповідно до заявленої акредитації, є поверхневі, зрошувальні, зворотні і підземні води та ґрунти, в яких визначаються хімічні показники якості води (35 показників) та фізико-хімічні властиво-

сті ґрунтів (30 показників). Крім того, здійснюється підготовка проб води для визначення стронцію-90 та цезію-137, які відсилають далі на дообстеження в лабораторію Дніпровського басейнового управління водних ресурсів.

Результати для узагальнення та моніторинг даних про стан поверхневих водних джерел області щоквартально передаються в Державне управління охорони навколишнього природного середовища. Розділ водогосподарських проблем входить до щорічної регіональної та національної доповіді про стан довкілля у Полтавській області.

Щорічно лабораторія управління займається прийомом статистичної звітності по формі №2 - ТП (водгосп) з метою контролю обліку обсягів зворотних вод, що скидаються безпосередньо в поверхневі водні об'єкти (у 2009 році скиди здійснювали 45 підприємств, із них 18 підприємств-забруднювачів скидали недостатньо очищені стічні води). Незадовільний екологічний стан водних об'єктів Полтавської області є наслідком антропогенного забруднення річок скидами стічних вод промислових, комунальних підприємств і сільськогосподарських об'єктів.

Лабораторія управління

тісно співпрацює з іншими організаціями міста щодо проведення спільних перевірок підприємств – забруднювачів. За результатами проведених перевірок випирані приписи, складені протоколи та застосовані штрафні санкції до порушників чинного законодавства.

Завідувач лабораторії ділилася із студентами цікавими прикладами та спостереженнями із власного досвіду щодо використання фільтрів у побути та рекомендаціями щодо вживання газованої та негазованої «законсервованої» питної води.

Особливу увагу слухачів було звернуто на те, що радіологічний фон поверхневих вод Полтавщини не перевищує норми, а от біологічне споживання кисню (БСК) та хімічне споживання кисню (ХСК) - уже рік поспіль більше стандарту. Було наголошено, що артезіанська вода, яку споживають жи-

тели м. Полтави має високу якість, але на жаль використовуючи застарілі системи трубопроводів, вода вимагає додаткових заходів застереження - хлорування.

Не зважаючи на не зовсім сучасне обладнання лабораторії, працівники вмילו його використовувати та чітко контролюють всі показники води відповідно до норм.

Можемо зазначити, що Олена Михайлівна професійно скеровує роботу працівників лабораторії моніторингу вод та ґрунтів, володіє високими комунікативними здібностями та глибокими і ґрунтовними знаннями в даній галузі. Варто сказати, що ми не вперше відвідуємо цю лабораторію. Кожного разу всі були задоволені глибокою інформацією, яку тут одержуємо. Знаємо, що в регіональному управлінні водних ресурсів та обласному виробничому управлінні водного господарства «Полтававод-

госп» за домовленістю керівників навчальних закладів із водогосподарниками є змога проходження виробничої практики студентів нашого ВУЗу та національного технічного університету. Всі співробітники Полтавського РУВР ведуть пропагандистську діяльність щодо збереження водних ресурсів Полтавщини, їх високої якості і чистоти. Нам сподобався практичний показ і напрямки використання тієї теорії, що ми отримуємо під час навчання.

Студенти задоволені екскурсією і вдячні працівникам лабораторії за теплий прийом та цікаву інформацію.

Ю. Дрозд,
студентка IV курсу
природничого
факультету
національного
педагогічного
університету
ім.В.Г.Короленка

ПІДСУМКИ РОБОТИ ПОЛТАВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ВИРОБНИЧОГО УПРАВЛІННЯ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА У I ПІВРІЧЧІ 2010 РОКУ

Закінчення. Початок на 1 сторінці.

Не зважаючи на відсутність фінансування з державного бюджету по бюджетній програмі КПКВ 5001060 «Ведення державного моніторингу поверхневих вод, водного кадастру, паспортизація, управління водними ресурсами», за 6 місяців 2010 року спеціалістами облводгоспу та підвідомчих організацій було проведено 30 перевірок, в т.ч. на предмет дотримання фізичними і юридичними особами вимог водного законодавства при веденні ними господарської діяльності на землях водного фонду – 22 та з питань водообліку та дотримання лімітів водокористування – 8.

З метою підвищення ефективності використання бюджетних коштів, починаючи з підсумків роботи за 2006 рік, в Полтавському обласному виробничому управлінні водного господарства щокварталу здійснюється комплексна рейтингова оцінка роботи підвідомчих міжрайон-

них управлінь водного господарства на основі певної системи показників. У ході оцінки аналізується виконання основних завдань водогосподарсько-меліоративного комплексу, заходів з енергозбереження, механізації доглядових робіт, здійснення інспекторської діяльності та інших показників. За результатом проведеної оцінки за перше півріччя 2010 року перше місце посіло Хорольське МУВГ, друге – Новосанжарське МУВГ, третє – Кременчуцьке МУВГ. Якщо розглядати динаміку рейтингової оцінки протягом всього періоду її проведення, спостерігаємо таку картину: три роки та I півріччя, крім 2008 р., на першому місці Хорольське міжрайонне управління водного господарства, відповідно Новосанжарське МУВГ в 2008 році посіло перше місце, в 2006, 2007 та 2009 роках та за I півріччя 2010 – друге та стабільно протягом всього періоду на 3 місці - Кременчуцьке МУВГ.

6 серпня в актовій залі інформаційно-дорадчого центру відбулося засідан-

ня колегії Полтавського облводгоспу на якому було розглянуто підсумки діяльності водогосподарсько-меліоративного комплексу області у I півріччі 2010 року та визначені завдання для забезпечення сталої роботи у III кварталі 2010 року. Пріоритетами діяльності організації Полтавського обласного виробничого управління водного господарства на III квартал 2010 року визначено:

1. Виконання завдання 9 місяців щодо отримання надходжень від надання платних послуг, доведеного наказом Держводгоспу України від 07.05.2010 № 79 та вказівкою облводгоспу від 14.05.2010 р. № 01-5/863.

2. Економне та раціональне використання бюджетних коштів, дотримання вимог протоколу №36 засідання Кабінету Міністрів України від 21 липня 2010 року.

3. Забезпечення виконання результативних показників, передбачених паспортами бюджетних програм на 9 місяців.

4. Забезпечення безумовного вико-

нання завдань, затверджених наказом облводгоспу від 04.02.2010 №10 «Про основні напрямки роботи та завдання з експлуатації водогосподарсько-меліоративного комплексу Полтавської області у 2010 році».

5. Підготовка до роботи в осінньо-зимовий період.

6. Вирішення, спільно з депутатами обласної ради та управлінням з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи облдержадміністрації, питання фінансування заходів щодо пропуску повені у 2011 році.

7. Забезпечення своєчасної виплати заробітної плати працівникам у терміни, встановлені колективними договорами, у тому числі працівникам, які утримуються за рахунок коштів спеціального фонду.

Л. Василенко,
начальник відділу економіки
облводгоспу

Шлюз-регулятор №1 біля с. Мала Рублівка

Річка Мерла

несено в натуру та закріплено межовими знаками прибережну захисну смугу від гирла протяжністю 25 км. Територіально до неї увійшли землі водного фонду п'яти сільських рад Котелевського району – Ковалевської, Великорублівської, Малорублівської, Микільської та Милорадівської. В 2002 році цю роботу вперше в області було проведено за рахунок державного фінансування. Для збереження водності, створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення законодавством на органи місцевого самоврядування і державні органи охорони навколишнього природного середовища покладено контроль за створенням водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, де обмежується активна господарська діяльність.

В 1976 – 1977 роках на перезволожених заплавах сільськогосподарських угіддях біля р. Мерла проведено меліоративні роботи. Тоді на землях колгоспів «Більшовик», «Ленінський шляхом», «Заповіт Ілліча», ім. Ілліча та «Радянська Україна» було побудовано осушувально-зволожувальну систему на площі 1035 га. Три шлюзи-регулятори на річці, трубчаті переїзди та регулятори на відкритій мережі бокових каналів довжиною 32 км, гончарний дренаж на площі 613 га із колекторами протяжністю 26 км і спорудами на закритій мережі дозволяють підтримувати на цих землях сприятливий водно-повітряний баланс. Постійне спостереження за рівнем ґрунтових вод на осушених землях, аналізи хімічного складу ґрунтів, вмісту гумусу узагальнюються гідрогеолого-меліоративною партією «Полтававодгоспу». Тож колись колгоспи, а зараз – СТОВ «Україна», СТО «Правда», ФГ «Бурковська», СГО «Рублівка» та інші бажаючи на землях запасу сільських рад можуть гарантовано отримувати на цих сільгоспугіддях по декілька укосів однорічних та багаторічних трав, кормових культур для громадського тваринництва.

За технічний стан гідроспоруд, експлуатацію шлюзів-регуляторів з переїздами, злагоджену дію всіх елементів осушно-зволожувальної системи в заплаві р. Мерла для вчасного водовідведення із перезволожених площ відповідає В. Рублівська експлуатаційна дільниця Новосанжарського міжрайонного управління водного господарства. Невеликий колектив із чотирьох працівників - оглядачів, механізаторів, що очолює Олександр Гринь підтримує в охайному стані елементи гідроспоруд на міжгосподарській частині системи, вчасно виконує обкошування території, інші необхідні доглядні роботи.

Для СВК «Батьківщина» та ФГ «Бурковська» колективом дільниці вже в цьому році надано послуг із водорегулювання на осушених землях на суму 1,2 тис. грн.

За наслідками пропуску весняної повені в районі своєї діяльності, механізатори оперативно впоралися із розбиранням затору на р. Ворскла неподалік від гирла р. Мерла біля с. Лихачівки та с. Карабазівки, що утворився від скупчення коріння і стовбурів великих затоплених дерев та міг спричинити місцеве підтоплення територій. Вартість проведених робіт склала 2.4 тис. грн.

Таким невеликим річком, що своїм стоком живлять більш життєдайні водні артерії, необхідна постійна увага і турбота, адже вони – основні чинники екологічної рівноваги нашого довкілля, і повинні мати при сучасному антропогенному навантаженні можливості та умови для самовідтворення, для участі в замкнутому циклі кругообігу води в природі на користь наступних поколінь.

О. Монастирський,
провідний ґрунтознавець
гідрогеолого-меліоративної партії
облуправління «Полтававодгосп»

Кожна велика річка набирає свою силу із маленьких джерел, струмочків, потічків, невеликих річок та болітець, де меланхолічно і заспокоїливо щовечора звучать жаб'ячі симфонії.

...Наприкінці таємничого і маловивченого XIV століття однією із найважливіших подій на Україні була битва литовсько-руського війська князя Вітовта із татарами на р. Ворсклі в 1399 році. З обох боків в ній брали участь не менш, ніж по 100 тисяч воїнів. Тоді вперше в польових умовах запеклого бою використувалась примітивна артилерія.

Кілометрів за 60 від Полтави, де впадає в Ворсклу річка Мерла, на широкій рівнині між сучасними селами Лихачівка, Деревки та Дем'янівка Котелевського району зараз стоїть піщаний курган «Вітова могила». Там гриміла колись люта січ і поховано прах загиблих воїнів. Старі повір'я говорять, що мертві тіла не встигали хоронити та кидали в річку, через те її назвали Мерлою.

Існує також інший варіант походження цієї назви. Течія річки дуже повільна. Це типова невеличка рівнинна річка, що тече лугами, тому предкам здавалося, що річка «мертва». Мерла – «мертва» - від древнє руського «мерети» - вмирати.

Один із найстаріших населених пунктів Слобідської України на території Харківської області Красний Кут було засновано в середині XVII століття, як один із опорних пунктів захисту кордонів Російської держави від нападів татар. В 1651 році після битви під Берестечком, група переселенців із Задніпрянщини і козаки Корсунівського полку оселилися під захистом лісів на пагорбах вздовж річки Мерла.

В 1709 році річкою проходила лінія фронту між російськими і шведськими військами. Недалеко від Краснокутська (поряд із с.Городня) між цими арміями відбулася баталія.

Найстаріші міста та слободи, що засновувалися на р.Мерлі – біля 36 населених пунктів, з них 10 - в Краснокутському районі, 19 – в Богодухівському районі разом із райцентрами в Харківській області та

селами Мар'їно, Мала і Велика Рублівки, Дем'янівка, Лихачівка, Васьки, Шевченкове, 7 – в Котелевському районі Полтавської області.

Свій початок р.Мерла, ліва притока р.Ворскли басейну Дніпра, бере на заході Харківської області біля с.Рясне Золочівського району. Загальна довжина від витоків до гирла – 117 км (на Полтавщині лише 28 км).

Площа водозбірної басейну річки – 2030 кв.км. Середньорічний розподіл стоку залежить від кількості опадів, випаровування, гідрографічних і гідрологічних умов, характеру ґрунтів, розорюваності прибережних смуг, рослинного покриву. Більша частина басейну розорана, біля 11 % займають змішані ліси; болота, переважно заплавні, займають біля 3 % площі басейну.

В центральній частині с. Велика Рублівка населений пункт перетинає пересихаючий водотік – р. Труханівка – ліва притока р. Мерла. Найбільше спостережень за гідрологічним станом річки зафіксовано в створі с. Богодухова (309 кв.км водозбору). В цьому районі до р. Мерли впадає декілька невеликих лівих приток в Харківській області: річки Мерчик, Грузька, Ковалівка, Крисинка. Розподіл стоку в середній по водності рік коливається від 0,3 – 0,9 % в серпні-вересні до 54,2 % в березні. Найменший модуль стоку 0,000 був зафіксований в 1956, 1963 та 1964 роках. В ці ж періоди зафіксовано 79 календарних днів пересихання річки (1954 р.) та 77 днів перемерзання (1964 р). Найбільші середньодобові витрати досягали 29 куб.м/с. Сумарний водозабір на різні народногосподарські потреби 0,14 куб.м/с, зворотні скиди – 0,18 куб.м/с від десятка невеликих підприємств.

У відповідності до Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 р. № 486, до ст.87 Водного кодексу України вздовж обох берегів річки Мерла у 2010 році ви-

Вітаємо!

з 50-річчям

Демченка Володимира Івановича
начальника Опішнянської експлуатаційної
дільниці Новосанжарського МУВГ

з 60-річчям

Чемериса Валерія Михайловича
начальника відділу водних ресурсів
Хорольського МУВГ

Глушка Юрія Івановича

В.о. начальника Кременчуцького МУВГ

Колективи водогосподарських організацій області та редакція газети «Водогосподарник Полтавщини» щиро вітають наших колеґ-ювілярів!

*Від цього серця зичимо
Вам міцного здоров'я,
невичерпної енергії,
особистого щастя,
миру і злагоди
у домітках, цупіжів
у всіх починаннях,
довгих років плідної праці.*

Засновник: ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
ТОВАРИСТВА МЕЛІОРАТОРІВ
ТА ВОДОГОСПОДАРНИКІВ УКРАЇНИ
Свідоцтво ПЛ №832-89Р від 18.01.08р.
Адреса: 36039 м.Полтава вул. Коцюбинського, 6,
тел. (05322) 2-29-69
E-MAIL: meliorator@meta.ua
ДРУК: ПП Мирон Ю.В., ЗАМОВЛЕННЯ №
тираж 300 прим.
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР: Кириленко В.М.
Редакційна колегія:
Фомичов В.О., Чмир О.Д., Шорнюк І.Б.,
Краснокутський О.І., Нечеса Т.С.,
Пашенко Н.М., Монастирський О.М.
ОБЛАСНА БЕЗКОШТОВНА ГАЗЕТА
Видається один раз на квартал